

Academician Ioan Cuculescu – In memoriam

24 septembrie 1936 – 1 septembrie 2023

Secția de Științe Matematice anunță cu multă tristețe dispariția, pe 1 septembrie 2023, a academicianului Ioan Cuculescu, unul din marii reprezentanți ai școlii românești de teoria probabilităților.

Ioan Cuculescu s-a născut la Cernăuți, pe 24 septembrie 1936, într-o familie de intelectuali cu tradiții și activități științifice. A absolvit liceul Gh. Sincai din București în anul 1953. În 1958, după examenul de stat la Universitatea din București, a devenit asistent la Facultatea de Matematică a Universității din București, apoi cercetător la Institutul de Matematică al Academiei, între 1962-1971. Între 1971-1980 a fost conferențiar la Catedra de probabilități și statistică a Facultății de Matematică a Universității din București, iar din 1980 profesor la aceeași catedră. În 1966 a obținut doctoratul în matematică. Din 1978 a fost conducător de doctorat și a condus 21 de teze, foștii săi doctoranzi devenind cercetători remarcabili în domeniul probabilităților, marea majoritate activând în diaspora.

În 2001 a devenit membru corespondent al Academiei Române iar în 2023 membru titular.

Profesorul Ioan Cuculescu a ținut cursuri remarcabile de analiză numerică, teoria probabilităților, procese stocastice, probabilități necomutative. A fost autor de manuale școlare și s-a implicat în pregătirea elevilor olimpici, fiind pentru mulți ani șef al echipei române la olimpiadele internaționale de matematică.

Cel mai cunoscut rezultat științific al său este cel privind convergența aproape sigură a martingalelor necomutative, cu 89 de citări. Au rămas de la profesorul Cuculescu rezultate referitoare la integrala stocastică din teoria clasică în termeni de familii spectrale pe spații Hilbert, rezultate privind martingalele clasice, o demonstrație simplă a formulei Itô, aplicații ale metodelor probabiliste în teoria potențialului și în teoria ergodică. A obținut rezultate importante în teoria proceselor Markov, dintre care unul care simplifică demonstrația că anumite procese de așteptare sunt markoviene. În acest grup de lucrări se încadrează și o lucrare de calcul stocastic pe spațiul Fock.

Academicianul Ioan Cuculescu a fost deopotrivă un matematician de mare talent, conducător de școală și un înzestrat om de cultură prețuit și respectat de întreaga comunitate a matematicienilor români.

Dumnezeu să-l odihnească!